

Комунистычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 136 (6413) | 16 чэрвеня 1939 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

ЗА ПЕРШАКЛАСНУЮ ПРАДУКЦЫЮ СОВЕЦКАЙ МАРКІ

З найвялікшым патхпеннем алукнуліся станаўшчы, служачыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі прадпрыемстваў Соўецкай Беларусі на зварот калектыва раб...
«Совецкая марка павінна быць лепшай у свеце! Гэтыя словы павінны стаць баявым лозунгам кожнай фабрыкі, кожнага заводу...»

Плана па сортнасці і школьнасцю БССР. Бой і брэк прадукцыі на школах яшчэ велікі вылікі. Нормы выхалу першасортнай прадукцыі груба парушаюцца. Асабліва дрэнна спраўляюцца з выкананнем якасных паказальнікаў новабарысаўскай шклозавод імені Дзержынскага. У гэтым прадпрыемстве алгужыма ў Маскву 27 вагонаў пасуды першага сорту, з іх 5 вагонаў пасуды ганялючымі арганізацыямі былі перавезены ў ніжэйшыя сарты. Многія шклянкі аказаліся з вострымі, выпічарбленымі краямі, з нягладкімі лямі, збаны з непадтанымі пакрышкамі і т. д.

Віцебская шклозаводная фабрыка адпраўляе на Цэнтралізу на 150.000 рублёў першасортных шклоў. Аднак, на месцы яшчэ гэтыя партыі «першасортнай» прадукцыі былі забракаваныя.

Шклозавод «Амшар» (Васпюковічы) на выданне рынку брававаным лямівым шклом. Даставава казаны, што толькі за 5 месяцаў гэтага года завод атрымаў 60 рэкламацый ад розных ганялючым арганізацыям, што абшалося прадпрыемству ў 44.000 рублёў.

Не лепш справа і з якасцю вырабаў і на некаторых швейных фабрыках. Вуйнейшая ў рэспубліцы віцебская фабрыка «Сігн індустрыялізацыі» выпускае сёлгі касцюмаў са скраўдзенымі бартамі і ланкамі. Пасалка рудаюў нароўнамерная, касцюмы дрэнна апрацаваны.

Шматлікія параканні спажываюць на дрэнную якасць прадукцыі гэтых прадпрыемстваў зусім справядліва. Кіраўніцтва фабрыкі імені Кадалоўца, шклозавод імені Дзержынскага і «Амшар», швейнай фабрыкі «Сігн індустрыялізацыі» і многіх іншых прадпрыемстваў не могуць яшчэ гаварыцца сваімі фабрычнымі маркам.

Камандзірам вытворчай нельга ні ў якім вымагу забываць, што пераможцы ў сацыялістычным спаборніцтве імені Трэція Сталінскай Пяцігодкі выйдуць толькі тая фабрыкі і заводы, якія дадуць шырокі масм спажываю прадукцыю вышэйшага якасці, прадукцыю лепшую ў свеце.

Разгорнутае на фабрыках, заводах, у прамысловых арцехах рэспублікі спаборніцтва за чэсь фабрычнай маркі будзе садзейнічаць далейшаму росту творчай ініцыятывы інжынерў, тэхнікаў, станаўшцаў па авасенню вытворчай новых прыгожых высокакачэсных вырабаў шырокага ўжытку.

У гэтым выдатным спаборніцтве будуць выяўлены сапраўды перадавыя фабрыкі і заводы, заваяваўшы сваёй высокакачэснай прадукцыяй аўтарытэт сярэд совецкіх спажываюў. У той жа час яны пазбавяцца ад сталецкіх прадпрыемстваў, прадукцыя якіх паступіць незадаволен.

Палепшанне якасці прадукцыі можа быць дасягнута толькі тады, калі на прадпрыемствах будзе ўзровень чыстага, вышэйшага вытворчай культуры, пільны догляд за абсталяваннем, дакладнае захаванне тэхналагічнага працэса.

Партыйныя, профсаюзныя і гаспадарчыя арганізацыі павінны ўзначаліць барацьбу за чэсь маркі свайго прадпрыемства. Яны абавязаны пільна, на прыкладзе перадавых станаўшцаў-выдаткаў якасці, вышэйшага ўсю астаннюю масу рабочых.

Будзем жа з большэвіцкай настойлівасцю змагацца за высокакачэсныя тавары і прадукты. Упыхнем у стабыніцтва за чэсь фабрычнай маркі ўсю масу рабочых. Будзем заставацца за тое, каб совецкая марка была лепшаю ў свеце!

ЗАГАД

НАРОДНАГА КАМІСАРА АБАРОНЫ САЮЗА ССР № 111

15 чэрвеня 1939 г., г. Масква

Сення споўнілася 20 год слаўнага тэнавання Вышэйшых стралкова-тактычных Курсаў удасканалення каманднага састава Рабоча-Саліянскай Чырвонай Арміі.

У годы грамадзянскай вайны Совецкая рэспубліка ачувала патрабу ў сваіх рабоча-саліянскіх камандах, добра падрыхтаваных для кіраўніцтва батальёнамі, палкамі і дывізіямі.

На курсы «Выстрел» была ўскладзена палесная баявая задача абучэння каманднага састава стралковых часцей Чырвонай Арміі, згодна сапраўдзя са складанымі задачамі кіраўніцтва баявой дзейнасцю дэацых войск. З гэтай задачай курсы бітаскуча справіліся. Сотні і тысячы камандзіраў пяхоты — выхаваны курсамі — вярнулі ў бой паабоднае чэсь Чырвонай Арміі і на чале іх трасі ворага і ў канец яго знішчылі. Многія з выхаваных «Выстрела» пільн стаяць на чале палкоў, дывізіяў, карпусоў і розных штабаў Чырвонай Арміі.

Улічваючы баявыя заслугі Вышэйшых стралкова-тактычных Курсаў у годы грамадзянскай вайны і іх паспяховае раб...

ту па падрыхтоўцы і ўдасканаленню караў каманднага састава, Прэзідыум Вярхоўнага Савета ССР, у сувязі з 20-годдзем «Выстрела», узнагародзіў яго ордэнам «Чырвоны сцяг», а найбольш заслужаных камандзіраў і выдаткаў — ордэнамі Саюза ССР.

Віншую ўсіх камандзіраў, падрабортнікаў, начальнікаў, чырвонаармейцаў і волназайных састаў Вышэйшых стралкова-тактычных Курсаў ўдасканалення каманднага састава з 20-й гады, высокімі ўрадавымі ўзнагародамі і 32 годаровым вышукам камандзіраў, якія паспяхова скончылі Чырвоныя Курсы «Выстрел» і сёння вяртаюцца да практычнай раб...

Жадаю Вышэйшым стралкова-тактычным Курсам удасканалення каманднага састава далейшай палатворнай раб...

Няхай жыве слаўная Рабоча-Саліянская Чырвоная Армія!

Народны Камісар Абароны СССР Маршал Совецкага Саюза Н. ВАРШЫЛАУ.

ХРОНІКА

Саўнарком Саюза ССР вызваў тав. Дуіельскага Семёна Семёнавіча ад абавязкаў Стараэй Камітэта па справах Кінематаграфіі пры СНК ССР, згодна яго просьбы.

Саўнарком Саюза ССР назначыў тав. Хломава Міхаіла Дамітрыевіча Кіраўніком Справаў СНК ССР з вызваленнем яго ад абавязкаў Сакратара Эканомсавета пры СНК ССР.

Саўнарком Саюза ССР назначыў тав. Балышова Івана Грыгор'евіча Стараей Камітэта па справах Кінематаграфіі пры СНК ССР з вызваленнем яго ад абавязкаў Кіраўніцтва Справаў СНК ССР.

Саўнарком Саюза ССР затвердыў тав. Паманьнева Міхаіла Трафімавіча Сакратаром Эканамічнага Савета пры СНК ССР.

Загад Народнага Камісара Абароны Саюза ССР. На раённых партыйных сходах. Горача адабраюць рашэнні майскага Пленума ЦК ВКП(б). Соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэція Сталінскай Пяцігодкі. Янка Купала — Дзень добры, Масква! ЖАДАННЕ І НАСТОЙЛІВАСЦЬ — ГАЛОУНАЕ У СПРАВЕ АВАЛОДАННЯ МАРЭСІЗМАМ-ЛЕНІНІЗМАМ Р. П. Дуярайн — Мой вопит самастойнай раб... Н. Б. Нукіні — Далмагаю таварышам. М. Ю. Шімінскі — Ленцы — важная форма дапамогі. Н. І. Бан — Зрабіць парткаблет цэнтрам кансультацыйнай раб... Х. Н. Брэгман — Нам мета д вывучэння і...

сторы партыі. М. А. Трэшчанка — Аб тэарэтычных канферэнцыях. М. Д. Гарноў — Узяць ролю друкавалай прапаганды. Несцерава — Мой канспект. А. З. Хай-Юсіні — Марксісцка-ленінская тэорыя — магчыны сродак узбярэння нашых кадраў большэвізмам. ЗА УЗОРНЫ ДОГЛЯД, ПАДРЫХОТКУ ДА УБОРЫ І АПРАЦОКІ ІДЫВУ. Б. І. Бабыў — Ужытаемца ў выдатны рух совецкіх ільнардукаў. Е. Вінаградва — Заваем высокі ўраджай з усёй плошчы! М. Фралю — Закончылі першую праполку. Н. Гаўрылена — Дадзім высокакачэсную ільнардукаў. Н. Машарова — Здаім ільнардукаў 26-м нумарам. С. Сіліч — Спаборніцтва двух зьнепаў.

ЗА ЧЭСНЦ ФАВРЫЧНАЙ МАРКІ. Выдатны пачыт. С. Я. Раснін — Некаторыя вынікі іспыту ў школах. ЗА РВБІЖОМ: Блакада імпорту замежных машынаў у Цяньцзін. Заява Ватлера ў палат абшчыні. Заява міністра замежных спраў Кітая. Напружанае становішча на польска-словацкай гра... Барышба з акупантамі ў Чэха-Славакія. Канцэнтрацыя германскіх войск да польскай гра... Падрыхтоўка пуща ў Данцыгу. Блакада Гулагу.

СОЦЫЯЛІСЦЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ІМЕНИ ТРЭЦІЯ СТАЛІНСКАЙ ПЯЦІГОДКІ

ЗАВАЮЕМ ПЯРШЫНСТВА У СПАБОРНІЦТВЕ З ТАРФЯНІКАМІ УКРАЇНЫ

На прадпрыемствах Белторфа шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва на дзятэрміновае сажанне сезоннага плана. Упершыню за многа год пачаў выконваць сваё заданне гігант тарфяной прамысловасці Беларусі — «Асіторф». Паспяхова працуе ў частак выліка гістароў заводу, уездальна вага якага складае 32,8 проц. да усёй вытворчай праграмы тавары.

Разам з тым, календарнае заданне па ўсёму тавару не выконваецца. На 13 чэрвеня календарны план быў выкананы на 85,4 проц. Асабліва дрэнна працуюць заводы імені Дзюмана, «Дукора», «Свабода», якія слаба падрыхтаваліся да сезона.

Зусім слаба ідзе здыбача фразернага тавару. На 13 чэрвеня тавары не дадуць яго 39 тысяч тон.

На некаторых заводах дагэтуль не паздажна работа новых механізмаў — скрэпераў. Вопит работы перадавых брыгад, што працуюць на скрэперах, тт. Пятрушні (завод «Татарка»), Мігунца (завод «Чырвоны сцяг»), Суволянка (завод «Дукска»), якія сістэматычна выконваюць сваё змяненне заданні на 150—180 проц.

паказвае, што кожны завод, кожная брыгада мае ўсе магчымае дабца такіх жа поспехаў.

Па прыкладу гэтых перадавоў, на тарфяных заводах разгарнулася зварэ спаборніцтва за здыбчу 60 тысяч тарфянагаў за змену на кожным скрэперы. На заводах «Татарка», «Дукска», імені Орджанікідзе і інш. усе брыгады пачаў выконваць сваё заданні.

Вельмі добры вынікі дасягнулі спілшчыкі. Металы работы знятага спілшчыка торфазавода «Міханавіч» тав. Грабарова, які дае па 4—5 норм за змену, становяцца здыбачым тарфянікаў іншых заводаў.

У той жа час на заводах: «Свабода» і «Радзівава» скрэперы большую частку рабачага часу прастойваюць.

Тарфянікі састава Белторфа павінны і могуць у бліжэйшым часе ліквідаваць сваё адставанне па здыбачы і сушы тавару, палепшыць работу скрэперных устаноак і дабца перавыканання зменных заданнаў. У спаборніцтве з тарфянікамі Украіны пераходзіць павінна быць за намі.

С. ФРАДІН, галоўны інжынер Белторфтреста.

Перадавікі сацыялістычнага спаборніцтва

Калектыў менскага гаспадарчай фабрыкі імені Фрунзе дабіўся новай выдатнай перамогі. 14 чэрвеня прадпрыемства дзятэрмінова выканала сямімесячную вытворчую праграму на 102 проц. Вышукана прадукцыі на 6.027 тысяч рублёў. Да канца месяца фабрыка даць дзятэрмінова

яшчэ на поўмільёна рублёў рэзастайных гаспадарчых вырабаў.

Перадвыкананне пачаў з пачатку года ўжо вышукані план на 596 тысяч рублёў прадукцыі.

15 чэрвеня тавары выканалі сямімесячную праграму менскага заводу малочных кіслот.

Выканалі поўгадовы план

Шырока разгарнуўшы сацыялістычнае спаборніцтва імені Трэція Сталінскай Пяцігодкі, калектыў Свардзьянскага малазавода (Вольскі раён) дабіўся вылікай вытворчай перамогі. 8 чэрвеня прадпрыемства закончыла поўгадовае заданне. Да канца

паўгоды будзе вышукана дзятэрмінова 25 процінтэраў масла.

14 чэрвеня дзятэрмінова выканала поўгадовы план менскага швейнай фабрыкі імені Фрунзе. Вышукана прадукцыі на 5.071 тыс. руб. — 160,3 проц. заданні.

Перамога ткачоў Аршанскага ільнакамбіната

ОРША. (БЕЛТА). Калектыў ткачак фабрыкі аршанскага ільнакамбіната дзятэрмінова выканалі поўгадовую праграму.

Вышукана 1.964.600 метраў тканіны. Да канца месяца будзе дана звыш п'ятсот тысяч метраў тканіны.

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, МАСКВА!

Дзень добры, Масква, як вясна, малалая! Дзень добры, Крэмл'евскія зоры! Мы лясно табе, Масква наша, складаем. А сёння аб долі гаворы. І песня гавора як шажка жылі мы. Як чахілі ў прыгожыя ночы. Як нас гадавалі галодныя зымы. Як цэпра сляпца нам вочы. Дзень добры, Масква, наша доля і воля! З таварышамі вышуканымі людзьмі. Пабе не забудуць народы ніколі. Як песні ніхто не забудзе. Табе шлюць прывет нашы пущы, крышчы.

Калгасныя нівы і хаты, Бо, здыкуй табе, малалая сталіца, Мы хлэбам і шпачем багаты. Дзень добры, Масква! Як-жа ясна тры свеціш На ўсе чыста свету стоны! Шляхі да пчасавіцы казанай меіш І пішаш, як сонца, загоны. Сама ў сонцы сонцам навек валадаеш, Зганеші туманы з прагаіні. Дзень добры, Масква, як вясна, малалая! Дзень добры, Крэмл'евскія зоры і Сталіні! ЯНКА КУПАЛА. Гарадзішча, 9/VI—39 г.

ГОРАЧА АДАБРАЮЦЬ РАШЭННІ МАЙСКАГА ПЛЕНУМА ЦК ВКП(б)

ВШЕБСЬ, 15 чэрвеня. (Кар. «Звязды»). Сення ў Вялікім зале гаспадарчай партыі адбыўся сход віцебскага гаспадарча партыйнага актыва, прысвечаным вынікам майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б.

На сходзе прысутнічалі больш 500 чалавек.

З дакладам аб рашэннях майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар абкома ЦК ВКП(б) тав. Мельнік.

Па дакладу разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Аналізуючы адабрэнне рашэнняў майскага Пленума ЦК ВКП(б) чырвоныя ішчы праходзілі за ўсё вышуканых.

Тав. Ігуншвіч (загадчык райза ВШБСкага райвыканкома) у сваім выступленні расказаў аб тым велізарным палітычным уздыме сярэд калгаснікаў раёна, які вылікаўся пераходам ЦК ВКП(б) і СНК ССР аб мерах аховы грамадскіх здыбч калгасцаў ад разбазарвання. З кожным днём

уоў больш і больш узмацняецца працоўная дысцыпліна. Калгаснікі актыва працуюць пільна да рэалізацыі паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР.

Нам, заг. сельгасдзятэра абкома КП(б)Б тав. Эльберт кампартыірае ўвагу ўдальнікаў схода да неабходнасці ааананія працэдуры дапамогі калгасам у выкананні паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР з бошу шафэвочных прадпрыемстваў.

Сакратар абкома ЦК ВКП(б) тав. Стулаў ажыўнаў вышуканую работу Ушпайкай партарганізацыі па аслабленню хутароў у калгасных вёсках. За ўвесь мінулы год у Ушпайскім раёне было саселена 1000 хутароў. У гэтым жа годзе за ашы тавы 5 дзён уоў саселена 742 хутары.

Усёю ў спрэчках вышуканых 9 чалавек. Сход партыйнага актыва аднадушна прыняў рэзалюцыю, у якой гораца адабрэе рашэнні майскага Пленума ЦК ВКП(б) і абавязваецца іх па-бальшавіцкі рэалізаваць. 3. ЛАРЫСАУ.

НА РАЁННЫХ ПАРТЫЙНЫХ СХОДАХ ЛОЕУ ГЛУСК

На адбыўшыся раённым партхоздзе, прысвечаным вынікам майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б, з дакладам выступіў сакратар райкома партыі тав. Казар. Ён прывёў рад фактаў грубага парушэння статута сельгасдзятэраў арцелі ў калгасных раёнах. Звыш 100 калгасных гаспадарчых маюць пераходзілі ўчасткі, якія перавышваюць статутную норму.

У спрэчках выступіла 18 чалавек. Уздыскі схода расказвалі аб вялікім палітычным уздыме сярэд калгаснікаў, якімі калгасны паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР аб мерах аховы грамадскіх здыбч калгасцаў ад разбазарвання.

Гэтыя паставы, — гаворыць старшыня калгаса «Сонцельмі пролетары» тав. Купцін, — значна паліва працоўную дысцыпліну ў калгасе. У нашай сельгасдзятэраў арцелі зараз няма ні аднаго калгасніка, які-б не выходзіў па работу.

Партыйны сход аднадушна адабрў рашэнні майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б, прысвечаным мерам прысвечаным на іх ажыўнаў.

Гэтымі дзямі адбыўся раённы партыйны сход. З дакладам аб выніках майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар райкома партыі тав. Герпювіч. Далейшы падрабязна расказаў сходу аб рашэннях пленумаў, сымніўся на фактах парушэння статута сельгасдзятэраў арцелі ў раёне і прынятых мерах па іх выпраўленню. Вялікую ўвагу дакладчык аадаў пытанню сасялення хутароў.

Выступіўшы ў спрэчках старшыня Калгасіцкага сельсавета тав. Мухомалаў расказаў сходу аб прэведзенай масавай рабце сярэд калгаснікаў, якія жывуць на хутары. Усе яны выказалі жаданне пераехаць у калгасныя паселішчы.

Усе выступылішы ааананішы адабрэнні паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР.

У прынятай рэзалюцыі камуністы раёна абавязаліся арганізаваць сасяленне 1.500 хутароў з такім рэалізмам, каб гэтую работу закончыць да пачатку ўборкі ўраджая.

ПЛЕНУМ МЕНСКАГА СЕЛЬСКАГА РАЙКОМА ПАРТЫІ

Дзямі адбыўся пашыраны пленум Менскага сельскага райкома партыі з удзелам сакратароў пярэчых партарганізацыі, камуністаў, старшын сельсаветаў і калгаснаў, дзятэрмінова МТС і састава за абмеркаванню вынікаў майскага Пленума ЦК ВКП(б) і чэрвеньскага Пленума ЦК КП(б)Б. Даклад аб вышуканні паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР «Аб мерах аховы грамадскіх здыбч калгасцаў ад разбазарвання» зрабў сакратар райкома т. Азерскі.

Вышуканія ў спрэчках камуністы адзінчалі, што ў выніку дапушчальнай нядабачнасці з боку партыйных і совецкіх арганізацыяў у разе калгасцаў груба парушаны статут сельгасдзятэраў, разбазарвання сельгасных здыбч. Па шырмай калгасцаў нажываліся логіны. Так, 42 калгаснікі сельгасдзятэраў «Чырвоны працаўнік» за ўвесь 1938 год выпрацавалі толькі на 50 процінтэраў.

З вялікім вытворчым удзелам суроткі чэсныя камуністы паставы ЦК ВКП(б) і СНК ССР «Аб мерах аховы грамадскіх здыбч калгасцаў ад разбазарвання». Партыйныя і непартыйныя большыя раз'ясняюць гэтую паставу ў брыгадах. Калгасніца Борыс Ульяна з калгаса імені Варшавы за некалькі кілометраў прышла скарціраць ў Абшчыні сельсавет на брыгадэра калгаса, які не знайшоў ёй раёна.

Многія камуністы рэзка прытэкавалі райком партыі за недастатковае кіраўніцтва сельскай гаспадарчай, што саздалося ў няправільным спалучэнні асабных інтарэсаў калгаснікаў з агульным інтарэсам калгасцаў.

Пленум аднадушна адабрў рашэнні Пленумаў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б і абавязваў уоў камуністаў па-большэвіцкі ааананіць за правядзенне іх у жыццё.

На будаўніцтве ў сёскаў сельгасдзятэраў выступаюць на здымку: скульптурны таварыш Сталіна з дзятучкай Машаўка, устапоўлена ў галоўным зале палітбюро Тадзьянскага ССР. Фото Н. Кубева (Фотахроніка ТАСС).

20-ГОДДЗЕ ВЫЗВАЛЕННЯ АДУМУР'ТЭІ АД БЕЛАГАВРДЗЕЙСКИХ БАНД

ІЖЭУСК. 13 чэрвеня. (ТАСС). Грамадзянскае рэспублікі рыхтуецца адназначна 20-годдзю вызвалення Адумур'тэ ад калчакавскіх банд. Удмурцкае дзяржаўнае выданчыства вышукое зборнік гістарычных матэрыялаў і дакументаў. У гарадскім Думе партыйнай асветы адрыецца вялікая выстаўка, якая адлюстраве гораціны дні барацьбы за вызваленне Адумур'тэ ад белагаўтэраў. 13 чэрвеня ў парках культуры і адпачынку Іжэўска абудуцца масавыя народныя гуляні.

БУДАЎНІЦТВА МЕХАНІЧНАГА ЗАВОДА НА КУЙБЫШЭУСІМ ГІДРАВУЗЛЕ

КУЙБЫШЭУ. 13 чэрвеня. (ТАСС). У 20 кілометрах ад Куйбышэва, побічў Янгуйаў, пачалося будаўніцтва цэнтральнага механічнага заводу Куйбышэўскага гідравузла. Ён будзе самым вялікім з механічных заводаў вобласці. На плошчы ў 35 гектараў размешаны 13 будыных пэхаў, якія будуць вырабляць металічныя канструкцыі для папінаў, шклоў, гідрастаў і інш. Адны толькі ліфты пэх будзе вышукань больш 10 тысяч назваў розных дэталей. Пабудаваны карпусы лабараторыі, цэнтральнай баратарыі, цэнтральнай кампрэсарнай, электрастанцыі, 10 жылдальных двухнавароўных дамоў. Падвядзена чыгуначная ветка, якая адуца будаўніцтва заводу з раёнам пабудовы пляншн гідравузла і чыгуначка імені В. В. Куйбышэва. Каля заводу вырасць благаўстронны гаралок. Намечана пабудоваць 60 двухнавароўных жылдальных дамоў, школу, клуб, дзіцячы сад, амбулаторыю, парк культуры і адпачынку, сталёны.

У будаўніцтва заводу ўклаванаца 45 мільёнаў рублёў.

ПА КУРТОРАХ СОВЕЦКАГА САЮЗА. НА ЗДЫМКУ: марскі вакзал у Ялце (Крым). Фото Н. Немчинова (Фотахроніка ТАСС).

НОВЫ СОЦЫЯЛІСЦЫЧНЫ ГОРАД

КУЙБЫШЭУ. 13 чэрвеня. (ТАСС). На берэзе ракі Чылаўка, за тры кілометры ад Чылаўка, пачата будаўніцтва вялікага сацыялістычнага горада. Пабудаваны тры каменныя жылныя дамы, збудавана вядла 17 двухнавароўных каменных дамоў, будучыя шматнавароўныя дом на 38 кватэр з памяшканнямі для магазінаў. Па генеральнаму пляну будаўніцтва ў новым горадзе будучы абудаваны: Палат культуры, поліклініка, лясне-працывы камбінат, два дзіцячыя будынікі для дзіцячых устаноў. З будучага года пачнецца абудаванне трамвайнай лініі. Кошт будаўніцтва новага горада — 500 мільёнаў рублёў.

МОЦНЫ ПАДЗЕМНЫ ШТУРШОК

ТВЫПСІ. 18 чэрвеня. (ТАСС). Сейсмографы цэнтральнай сейсмчнай станцыі Геафізічнага інстытута Грузіскага фі

ЖАДАННЕ І НАСТОЙЛІВАСЦЬ—ГАЛОЎНАЕ У СПРАВЕ АВАЛОДАННЯ МАРКСІЗМАМ—ЛЕНІНІЗМАМ

МОЙ ВОПЫТ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ

3 выступлення тав. Дуляйна Р. П.—настаўніка барысаўскай сярэдняй школы, кандыдата ВКП(б).

Я стаў вывучаць гісторыю партыі даўно, але па-сапраўднаму ўзяўся за вывучэнне яе толькі з выходам у свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Працаваў я многа. Аднаваў вывучэнне гісторыі партыі ў сярэднім класе 3 гадоў у хвост. У даны момант я вывучаю «Кароткага курса» скончыў. Многа працаваў над асобнымі творамі Леніна—Сталіна.

Як я працаваў над «Кароткім курсам гісторыі ВКП(б)»? Вазьму для прыкладу першы раздзел, пытанне аб рэформе 1861 года. Па гэтым пытанню я чытаў твор Чарнышоўскага «Пралог». У гэтай кнізе Чарнышоўскі ўскрывае сутнасць барацьбы ў лагеры памешчыкаў напярэдадні сялянскай рэформы 1861 года паміж прыгоннікамі і лібераламі. Ён прыходзіць да заключэння, што і тым і другія стаяць за захаванне царскай улады, за захаванне памешчыцкай уласнасці на зямлю. Але перспектывы далейшага развіцця Чарнышоўскі прастаўляў сабе смутна.

Затым я прачытаў артыкулы Леніна «Найбольшае гэтае падзення прыгоннага права», «Сялянская рэформа» і пралетарска-сялянская рэвалюцыя». Пасля гэтага я звярнуўся да работ Леніна «Развіццё капіталізму ў Расіі».

Ленін, узяўшы перадавой рэвалюцыйнай тэорыяй, бачыць далей і дае верную перспектыву. Ён знаходзіць клас, на які трэба абарніцца рэвалюцыйнай партыяй, клас, які павінен быць гегемонам. Ленін памычае пачаць працу дзеясніў і падпарадкоўвае яе асобнаму пытанню і падпарадкоўвае яе пралетарскай рэвалюцыі, пытанню аб барацьбе за заваяванне диктатуры пралетарыята. Вывучэнне гэтага пытання дае мне магчымасць лепш уладваць сабе ленінскі стыль, ленінскі метад даследавання.

Далей, распрацоўваючы першы раздзел, я дакладна змяніўся з матэрыяламі хрэстаматый «Найцікавыя працы ў Расіі ў 1860 г.» пад рэдакцыяй Ленке. Дзе і паў документальна аб прапасах Чарнышоўскага, Шатгунова і іншых рэвалюцыйных дзеячоў таго часу.

Такое вывучэнне дае мне магчымасць дасць глыбока ўскрыць сутнасць таго ці іншага пытання, таго ці іншага палашэння, якое выноўваецца ў «Кароткім курсе гісторыі ВКП(б)».

Работа над «Кароткім курсам» прывучае к таму, каб к кожнаму палажэнню асноўнага падзвіжы сур'ёзна і ўважліва сабе канкрэтна, што сказана ў гэтым палажэнні. «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» нездарма называюць энцыклапедыяй марксізма—ленінізма.

Я ўжо сказаў, што скончыў вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», але гэта не значыць, што я канчаткова ўжо вывучыў гісторыю нашай партыі. Зараз я завава праступіў к вывучэнню гісторыі ВКП(б), але па-нашаму.

У гэтым жа распрацоўку гісторыі партыі такім чынам, каб вывучыць сярэдняе пытанні, якія прыходзяць праз усеь курс гісторыі партыі. Скажам, таія пытанні, як развіццё Леніным і Сталіным марксізма ў галіне філасофіі, як перастанне буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў рэвалюцыю сацыялістычную, як вучэнне аб пачатку сацыялізму ў адной краіне, развіццё марксіска-ленінскага вучэння аб дзяржаве.

ДАПАМАГАЮ ТАВАРЫШАМ

3 выступлення тав. Куніца Н. Б.— кандыдата партыі, загадчыка райза (Чарэнь).

Да сучаснага моманту я вывучыў і заканспектаваў 6 раздзелаў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Працую па падручніку і чытаю таксама творы Леніна—Сталіна, Марксіска-ленінскай літаратуры забяспечан. У мяне ёсць уласная бібліятэка, якая складаецца з твораў класікаў марксізма—ленінізма, ёсць і мастацкая літаратура. Апрача таго, карыстаюся кнігамі з партыйнага кабінета. Партыйны кабінет аказвае мне значную дапамогу.

У нашым раёне абдылося 8 лекцый, якія партыйнай прапаганда ў сувязі з дзеясніў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» гаворыцца, што «галоўным метадом вывучэння марксізма—ленінізма павінен стаць метад самастойнага вывучэння». Значна масы партыйных і непартыйных большэвікоў учыняюць праступілі да вывучэння гісторыі нашай партыі, да авалодвання большэвізмам.

Сярод разгарнуўшыся форм прапагандыскай работы і кіраўніцтва прапагандыскай трэба звярнуць увагу на навае самастойна вывучэння гісторыі ВКП(б), якія праводзяцца ў нашых раёнах. Такія навае да абмену вопытам сталі пастаянай формай нашай работы. На гэтых нарадах падрабозна выдзяляюцца патрэбы і запысы самастойна вывучэння гісторыі партыі, падрабозна выдзяляюцца і падзяраецца абмеркаванню метад іх заняткаў, абмеркаванню формы дапамогі ім і намячэнню мерапрыемстваў па ўзмацненню і палепшэнню гэтай дапамогі.

Гэтымі днямі была праведзена першая абласная нарада самастойна вывучэння гісторыі партыі. На нарадзе выступалі таварышы з розных раёнаў і сёл Менскай вобласці— настаўнікі, аграмы, старшыні сельсаветаў, старшыні калгасаў, банкіўскія, гандлёвыя работнікі, работнікі райвыканкомаў і іншыя. Яны раскавалі, як вывучаць гісторыю партыі, з якімі труднацімамі сутыкаюцца, якія ў іх ёсць запытаны, уносілі каментарыі прапановы і нажаланы па палепшэнню прапагандыскай работы.

Сёння газета «Звязда» пачае перадаваць у вывучэнні гісторыі нашай партыі, якія прымаюць актыўны ўдзел у нашай нарадзе. На гэтых перадаваках трэба дапамагчы і перадаць іх багаты вопыт чы-

Пры вывучэнні твораў класікаў марксізма—ленінізма я заўсёды стараюся рабіць упор на выясненне сродкаў і прыёмаў работы Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, стараюся выясніць, як яны падыходзіць к паставіцы і рашэнню пытання, як яны кожнае пытанне могуць падпарадкаваць галоўнаму— барацьбе за вызваленне рабочага класа, барацьбе за пралетарскую рэвалюцыю. І вялікую асаблівасцю ачуваецца, калі ўдзяцца ў тым ці іншым творы або ў тым ці іншым артыкуле прасачыць ад пачатку да канца за ходам мыслей класікаў марксізма—ленінізма.

Пры распрацоўцы асобнага пытання я стараюся канкрэтна сабе ўважліва, якое значэнне будзе мець разуменне гэтага пытання з гісторыі нашай партыі для вызначэння партыйных дзеясніў, грамадска-палітычнай і ўсёй асаблівасці практычнай работы, якую выдзеш.

Бось так, працуючы над пытаннем гісторыі партыі, канкрэтна сабе ўважліва, што марксізм не догма, а кіраўніцтва да дзеясніў.

Адносна лекцый. Добра было-б паслухаць падрабязна гутарачыя лекцыі аб Эўраз-Літоўскім міры, аб барацьбе супроць традыцыі ўвосень 1923 г., па асобных пытаннях дыялектычнага і гістарычнага матэрыялізма. Скажам, на тэму «Закон адзінаства і барацьбы праплетэскага». Гэта пытанне такое багатае і складанае, што хацелася-б, каб нам сапраўды паказалі дзеясніў гэтага закона на разе канкрэтных прыкладаў.

Хацелася-б паслухаць таксама лекцыі па сярэднях пытаннях паслядзяктычнасці перыяда. Лічу таксама, што апрача лекцыі па ўсёй рабоце Леніна «Матэрыялізм і выпрыжытызм» неабходна арганізаваць рад лекцыі па асобных пытаннях гэтай работы.

Вельмі карысна было-б вывучэнне гісторыі нашай партыі дапоўніць пастаянай раіа лекцыі па гісторыі СССР, якія асвятлялі-б канкрэты ход гістарычных падзей. Я думаю, вялікае прапагандыскае, агітацыйна-выхавальнае значэнне мелі-б таксама лекцыі па гісторыі СССР больш далёкага мінулага. Я ўпэўнены, што большасць з нас— прапагандыстаў-агітатараў— аб семігандыі ваіне ведаюць вельмі мала. А вельмі-ж пачувальна ведаць, як у 1760 годзе рускія войскі абралі Берлін.

Як і спалучаю вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» з работай па вывучэнню асобных твораў, ці не прыводзіць гэта к адставанню ад вывучэння твораў «Кароткага курса»?

У час вывучэння, напрыклад, тэмы аб сацыялістычнай індустрыялізацыі краіны, я паралельна працаваў над творами Леніна «Дзяржава і рэвалюцыя». Хоць тэматычна тут адпаведнасці няма, я ўсё-ж не знаходжу ў гэтым нічога дроннага. Калі адстапен у вывучэнні асобных работ, гэта не значыць, што можна аставацца і спыніць працу над «Кароткім курсам гісторыі ВКП(б)». Я асабіста практыкую так: вывучаю «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» і адначасова рад невялікіх артыкулаў, звязаных з даным раздзелам. У гэты-ж перыяд я працаваў над капітальнымі творами па ўжо раней вывучаных раздзелах.

«БЕЗ РЕВОЛЮЦЫОННАЙ ТЭОРЫІ НЕ МОЖА БЫЦЬ РЕВОЛЮЦЫОННАГА РУХУ... РОЛЮ ПЕРАДАВОГА БАРАЦЬБЫТА МОЖА ВЫНАЧАЦ ТОЛЬКІ ПАРТЫЯ, КІРУЕМАЯ ПЕРАДАВОЙ ТЭОРЫЯЙ».

В. ЛЕНІН.

МАРКСІСЦКА-ЛЕНІНСКАЯ ТЭОРЫЯ—МАГУТНЫ СРОДАК УЗБРАТЕННЯ НАШЫХ КАДРАЎ БОЛЬШЭВІЗМАМ

У паставове ЦК ВКП(б) «Аб паставоў, якія партыйнай прапаганда ў сувязі з дзеясніў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» гаворыцца, што «галоўным метадом вывучэння марксізма—ленінізма павінен стаць метад самастойнага вывучэння».

Сярод разгарнуўшыся форм прапагандыскай работы і кіраўніцтва прапагандыскай трэба звярнуць увагу на навае самастойна вывучэння гісторыі ВКП(б), якія праводзяцца ў нашых раёнах. Такія навае да абмену вопытам сталі пастаянай формай нашай работы. На гэтых нарадах падрабозна выдзяляюцца патрэбы і запысы самастойна вывучэння гісторыі партыі, падрабозна выдзяляюцца і падзяраецца абмеркаванню метад іх заняткаў, абмеркаванню формы дапамогі ім і намячэнню мерапрыемстваў па ўзмацненню і палепшэнню гэтай дапамогі.

Гэтымі днямі была праведзена першая абласная нарада самастойна вывучэння гісторыі партыі. На нарадзе выступалі таварышы з розных раёнаў і сёл Менскай вобласці— настаўнікі, аграмы, старшыні сельсаветаў, старшыні калгасаў, банкіўскія, гандлёвыя работнікі, работнікі райвыканкомаў і іншыя. Яны раскавалі, як вывучаць гісторыю партыі, з якімі труднацімамі сутыкаюцца, якія ў іх ёсць запытаны, уносілі каментарыі прапановы і нажаланы па палепшэнню прапагандыскай работы.

Сёння газета «Звязда» пачае перадаваць у вывучэнні гісторыі нашай партыі, якія прымаюць актыўны ўдзел у нашай нарадзе. На гэтых перадаваках трэба дапамагчы і перадаць іх багаты вопыт чы-

Гэтымі днямі Менскі абком КП(б)Б правёў першую абласную нараду таварышоў якія самастойна вывучаюць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». У нарадзе прымаля ўдзел 38 чалавек. 17 чалавек, удзельнікаў нарады, падзяліліся сваім вопытам самастойнай работы па вывучэнню гісторыі большэвізма.

Ніжэй змяшчаем выступленні асобных таварышоў аб сваёй вучобе.

На менскай абласной нарадзе самастойна вывучаюць гісторыю ВКП(б). Фото И. Друцка.

ЛЕКЦЫЯ—ВАЖНАЯ ФОРМА ДАПАМОГІ

3 выступлення тав. Ціміснага М. Ю.—аграмы Заслаўскай МТС (беспартыйны).

Вывучэнне гісторыі партыі я пачаў з таго, што прыняў у гэтых падручніку, з таго, што праступіў да глыбокай яго прапрацоўкі.

Да гэтага часу я вывучыў тры раздзелы «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Я ўважліва працываў тэкс кожнага раздзела падручніка, адначасова працаваў над асобнымі артыкуламі Леніна і Сталіна, пабыў на кансультацыях, прастухаў лекцыі па вывучаных тэмах. Апрача гэтага раздзелу склаўся канспект. Апрача канспекта я ўважліва па асобных картках вытравіў з твораў Леніна і Сталіна. Усе незразумелыя для мяне словы і выразы высілаў асобна і высянаў іх на кансультацыях.

Як на адзін а неапошу ў арганізацыі лекцыя трэба ўдзяць, што аўдыторыя

загады не падрыхтоўвацца да лекцыі. Лекцыя раптоўна прыязджае, пачынаюць адказваць людзей. Праца, лекцыя прастухаюцца ўважліва, але пытанні завава разабраць, бо ён спынаецца назад у гора.

У далейшым трэба будзе адказаў прапаганда і агітацыі райкома, парткабінету загада паведамаць аб лекцыях, на якія тэму яна будзе працягваць, якую літаратуру трэба прачытаць, каб падрыхтавацца да лекцыі. Таты кожны прадумаць пытанні, якія яму неабходна выясніць у час лекцыі. Больш таго, ён не абмяжуецца толькі адной лекцыяй па той ці іншай тэме, а зможэ зноў узнікнуць пытанні высіць на кансультацыі.

ЗРАБІЦЬ ПАРТКАБІНЕТ ЦЭНТРАМ КАНСУЛЬТАЦЫЙНАЙ РАБОТЫ

3 выступлення тав. Бануна Н. І.—члена ВКП(б), старшыні Сямёнаўскага сельсавета, Уздзяскага раёна.

Да гэтага часу я вывучыў тры раздзелы «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Чытаў таксама асобныя артыкулы і творы Леніна і Сталіна.

Якая дапамога была мне аказана пры вывучэнні гісторыі партыі з боку нашага парткабінета і аддзела прапаганды і агітацыі райкома?

Я жыў у 6 кіламетрах ад раённага цэнтры і маю магчымасць карыстацца ў раённым парткабінете кансультацыяй па тых пытаннях, у якіх самастойна не магу разабрацца. Так і раблю: каюці час таварышам у парткабінет, дзе высянаў пытанні, якія ў мяне ўзнікаюць пры вывучэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Вялікую дапамогу аказваюць мне наглядныя дапаможнікі.

Хацу спыніцца асобна на пытанні аб арганізацыі кансультацый пры парткабінете. Раней да нас прыязджалі прапагандысты, які сам-жа ставіў пытанні і сам-жа

на іх адказваў. Гэта, безумоўна, нічога карыснага не давала. Зараз партыйны кабінет папярэджае нас, што праз 7—8 дзён будзе кансультацыя па такой-та тэме; абраіць пытанні. Мы абраем пытанні і пасылаем іх у парткабінет. Таварыш з парткабінета прыязджае і дае адказы па атрыманых пытаннях. Такія кансультацыі даюць нам больш, чым тыя, якія праводзіліся раней.

Складанне канспекта— гэта адно з важнейшых пытанняў для самастойна вывучэння гісторыі партыі. У нас кожны складае канспект па-свойму. Некаторыя менш падрыхтаваны таварышы поўнаспасо выписваюць асобныя старонкі «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Такім чынам атрымаецца проста спісанне з падручніка, а не канспект, які вынік самастойнага ўсваення асобных пытанняў.

Парткабінет павінен аказваць таварышам большую дапамогу ў складанні канспектаў.

Парткабінет павінен аказваць таварышам большую дапамогу ў складанні канспектаў.

НАШ МЕТАД Вывучэння ГІСТОРЫІ ПАРТЫІ

3 выступлення Брэгман Х. Н.—закройшчыцы менскай фабрыкі «Настрычкі»

Я вывучаю гісторыю партыі па Кароткаму курсу разам з дзюма членамі партыі. У нас аднолькавы агульнаадукацыйны ўзровень. На заняткі мы сістэматычна збіраемся ў выходныя дні.

Першы час мы проста чыталі асобныя раздзелы падручніка. Потым сталі па-больш спынацца на той ці іншай тэме і на няясных для каго-небудзь з нас пытаннях выказваліся, высяналі, дабіваліся адной думкі і вывучалі далей. Я лічу, што такі метад дапамагае глыбей вывучыць гісторыю партыі. Калі мы заканчваем вывучэнне раздзела, мы складаем кароткі канспект.

Якую дапамогу нам аказвае партком? За гэты час на нашай фабрыцы былі арганізаваны чатыры кансультацыі для першай і другой змен (у нас двухзменная работа).

Але бяла ў тым, што кансультацыя ў нас праводзіцца толькі па другому раз-

АБ ТЭАРЭТЫЧНЫХ КАНФЕРЭНЦЫЯХ

3 выступлення тав. Тршчана М. А.—сакратара партыйнай арганізацыі сельскай райа.

Каб кіраваць прапагандыскай работай, мяне, як сакратара партыйнай арганізацыі, трэба перш за ўсё самому добра ведаць гісторыю славян большэвіцкай партыі. З гэтага я і пачаў. Калі вышаў у свет «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», я праступіў да глыбокага яго вывучэння.

З усіх 12 раздзелаў, якія я да гэтага часу вывучыў, ачуваю сабе найбольш слабым па чаргавата раздзеле. Па гэтым раздзеле хацелася-б паслухаць больш лекцыі і пабыць на кваліфікаванай кансультацыі. Але калі звяртаецца ў аддзел прапаганда і агітацыі райкома або ў парткабінет з пытаннем, то не заўсёды атрымаеш адказ. Абому партыі трэба пакапапацца, каб у раённым парткабінете і ў чытальных сельсаветаў былі палітычныя слюбінікі і іншыя дапаможныя матэрыялы.

На тэарэтычнай канферэнцыі прысутнічала 50 чалавек. Апрача асобных дакладчыкаў выступалі і прысутнічаюшыя на гэтай канферэнцыі. Вопыт тэарэтычнай канферэнцыі паказаў, што гэта адзін з важнейшых метадаў павышэння тэарэтычнага ўзроўню нашых кадраў. Зараз мы рухнемся да другой тэарэтычнай канферэнцыі па кнізе Леніна «Што рабіць?».

УЗНЯЦЬ РОЛЮ ДРУКАВАНАЙ ПРАПАГАНДЫ

3 выступлення тав. Гарнова М. Д.—кандыдата партыі, інспектара райза (Пухавічы)

Гісторыю партыі я пачаў вывучаць у 1938 годзе, з выходам у свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Зразумела, адразу мне было цяжка, прыходзілася звяртацца за дапамогай у райком партыі, часта іці на кансультацыю.

Перад мной усталы пытанне: як складзі канспект? Гэтае-ж пытанне цікавіла многіх іншых таварышоў. Райком партыі арганізаваў лекцыю спецыяльна па пытанню аб рабоце над кнігай і складанню канспекта. Гэта нам вельмі дапамагло ў самастойным вывучэнню гісторыі партыі.

Спачатку ў першым раздзеле мне былі незразумелыя такія пытанні, як прычым адмены прыгоннага права, аб крымскай кампаніі. Па гэтых пытаннях я звярнуўся ў райком партыі, дзе і атрымаў вычарпальныя адказы.

«... ЗАДАЧА МАРКСІСЦКА-ЛЕНІНСКАГА ВЫХАВАННЯ КАДРАЎ ЗАКЛЮЧАЕЦА ў ТЫМ, КАБ ДАПАМАГАЦЬ НАШЫМ КАДРАМ У ІХ РАБОТУ АВАЛОДАНЬ МАРКСІСЦКА-ЛЕНІНСКАЙ НАВУКАЙ АБ ЗАКОНАХ РАЗВІЦЦЯ ТРАМАДСТВА».

І. СТАЛІН.

МОЙ КАНСПЕКТ

3 выступлення тав. Несцеравай — настаўніка-номсамоіка (Бягомль)

Калі вышаў «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», я рашыла працаваць самастойна. Раней адпавідала з усім курсам, потым праступіла да вывучэння падручніка па раздзелах, падрабозна неабходны матэрыялы, прачытала кансультацыі, якія былі змешчаны на старонках друку, вяла канспект.

Бось як я складала канспект па раздзеле «Руска-японская вайна». Перад тым, як праступіць да складання канспекта, я прачытала яшчэ раз гэты падраздзел, падрабозна неабходны матэрыялы. Прачытала па гэтым пытанню два артыкулы. Артыкулы не канспектавала, але падкрэслівала ў іх асобныя моманты. Потым важнейшыя моманты записвала ў спісак. Такім чынам тэму аб руска-японскай вайне я рашыла на чатыры пытанні:

а) прычым руска-японскай вайны, б) прычым паражэння царскай Расіі ў гэтай вайне, в) асноўныя менавітоў і большэвікоў да руска-японскай вайны, г) гістарычнае значэнне гэтай вайны. На кожнае з гэтых чатырох асноўных пытанняў я записала спісы адказ. Тое, у чым я была ўпэўнена, што я зразумела глыбока, што цвёрда захавалася ў памяці, я не записала.

Побач з вывучэннем падручніка, я працавала над кнігай Леніна «Што такое «срыпанні народа» і яны ваюць супроць сацыял-дэмакраты?» Раней ў мяне было вельмі многа няясных пытанняў. Таты я прачытала некалькі артыкулаў аб гэтай кнізе. Гэта значна аблегчыла мне разуменне тэкста і зместа кнігі. Прачытала яшчэ адну кнігу Леніна «Дзе тактыкі сацыял-дэмакраты ў дэмакратычнай рэвалюцыі». Пачала з таго, што прачытала ў газете два артыкулы аб гэтай кнізе, а потым змянілася з асобнымі палажэннямі данай кнігі. Не записала, а проста чытала, каб зразумець, у чым заключаюцца гэтыя палажэнні, зразумець, чаму пралетарыяты павінен быць кіруючай сілай рэвалюцыі 1905 года.

Побач з вывучэннем падручніка, я працавала над кнігай Леніна «Што такое «срыпанні народа» і яны ваюць супроць сацыял-дэмакраты?» Раней ў мяне было вельмі многа няясных пытанняў. Таты я прачытала некалькі артыкулаў аб гэтай кнізе. Гэта значна аблегчыла мне разуменне тэкста і зместа кнігі. Прачытала яшчэ адну кнігу Леніна «Дзе тактыкі сацыял-дэмакраты ў дэмакратычнай рэвалюцыі». Пачала з таго, што прачытала ў газете два артыкулы аб гэтай кнізе, а потым змянілася з асобнымі палажэннямі данай кнігі. Не записала, а проста чытала, каб зразумець, у чым заключаюцца гэтыя палажэнні, зразумець, чаму пралетарыяты павінен быць кіруючай сілай рэвалюцыі 1905 года.

ЗА УЗОРНЫ ДОГЛЯД, ПАДРЫХОТКУ ДА УБОРКІ І ПРАЦОЎКІ ІЛЬНУ!

УКЛЮЧАЕМЯ У ВЫДАТНЫ РУХ СОВЕЦКІХ ІЛЬНОВОДАУ

ЦЕ ВВП(6) і СНК СССР у сваёй пасланне аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў паставілі адказную і пачотную задачу пераіць ільнавадкаў пашай краіны. Трэба даць нашай сацыялістычнай прамысловасці ільнавадкаў № 26 і вышэй.

Ешчэ ў нас усё ўвогуле, каб паспяхова выканаць гэтую задачу. Галоўнае — мы накіравалі багаты вопыт. На прыкладзе свайго калгаса ў Гэўшчыцы, што вяртае нам пашпінны колос і пачотную працоўку ільну, як мы зможам атрымаць вельмі высокі нумары.

У мінулым годзе наша брыгада селла 8 гектараў ільну. Як вядома, лета зусім не спрыяла паспяховаму развіццю пасеваў. Аднак, мы прымянілі ўвесь комплекс агратэхнікі і ў выніку атрымалі не звычайны ўраджай. З плошчы ў 8 гектараў мы атрымалі сярэдняга ўраджаю на 4,5 цэнтнера, а асобны ўчастак, дзе ў 5 цэнтнера, даў 11 цэнтнераў ільнавадкаў. Увесь лён зніжыў дзяржавы 15 нумарам. Калі-б у мінулым годзе нам было больш звернута ўвагу на правільную выжку ільну, нумар ільнавадкаў, безумоўна, быў бы значна вышэйшым.

Сёлета брыгада пасеяла 8,5 гектара ільну. Увесь лён пасеяны на добрых палях, у асобныя часткі і раздзінку, узараныя пад раннія зябіны. На кожны гектар перад сям'ёй унесена на 5 цэнтнераў погону. З 3 цэнтнераў калійнай солі, 4 цэнтнераў суперфасфата і на аднаму цэнтнеру аміячнай селітры. Сям'ёўка праведзена ў раннія тэрміны — 20 красавіка.

Мы зараз паставілі перад сабой задачу зняць з усёй пасеванай плошчы ўраджай на 8 цэнтнераў высоканумарнага ільнавадкаў. Для атрымання 26 нумара ільнавадкаў мы вылучылі спецыяльны ўчастак пасеваў на плошчы 3 гектары. Гэты ўчастак узяты нам па асабным штодзённым нагляду. Гэта гэтаўшчыцкія лепшыя вопытныя звышні Клаўдзія Шагавай і Праксодзі Казаной.

Люба пачаць глядзець на зябіны ільнавадкаў палі. Пасевы выдатна развіваюцца.

ЗАВАЮЕМ ВЫСОКІ УРАДЖАЙ З УСЕЙ ПЛОШЧЫ

Пачынаючы з 1936 года, я сістэматычна атрымліваю высокі ўраджай. У мінулым годзе маё званне дабілася ўраджаю бульбы 368 цэнтнераў, ільнавадкаў 10 п. і ільнавадкаў 9 п. з гектара. Большасць валакна здалі дзяржаве 18 нумарам.

Перамога не прыходзіць сама, яе трэба атрымаць. Каб сабраць высокі ўраджай, званне на працягу ўсёй зямлі калгасу пачаць, поспех, заваяваць мінеральныя ўгнаенні. Мы ўважліва прапрацоўваем гэтую задачу ў раннія тэрміны. Лён падкармілі, тройчы палалі, ахоўвалі ад шпелінаў.

За часную і адданую работу, за высокі ўраджай Пярэдняму Вярхоўнага Савета СССР узнагародзілі мяне ордэнам «Знак Почета». Атрымаўшы ўзнагароду, я абавязана тав. Калініну ўсё свае сілы і ўменне аддаць на яшчэ большы росквіт калгаснага залу, на карысць сваёй шчасливай радзімы.

І вось у гэтым годзе я ўлічыла і поўнаціску скарыстаць свой вопыт, які накіраваў на мінулыя год. Я абавязана дапамагчы ўсёму калгасу. Справа ў тым, што сярэдні ўраджай ільну на калгасе ўсё яшчэ астаецца нізкі. У той час, калі маё званне атрымала 10 цэнтнераў ільнавадкаў з гектара, сярэдні ўраджай

ЗАКОНЧЫЛІ ПЕРШУЮ ПРАПОЛКУ

Лён калгаса «Чырвоныя Яромкі», Аршанскага раёна, мае вельмі добры выгляд. Лён густы, ужо засяўшчы 35 сантыметраў. Да гэтага часу ў калгасе праведзена першая праполка ўсяго ільну.

Асабліва добры лён у званне даччы Пярэдняга Савета БССР Еўрасіні Ціхановіч. Званне Ціхановіч змагаецца за атрыманне ў гэтым годзе не менш 8 цэнтнераў валакна з гектара. Званне раней дру-

гост ільну ўжо цяпер дасягае 40 сантыметраў. Мы добра разумеем, што атрымаць 26 нумар ільнавадкаў можна толькі тады, калі да яго старанна прыкладзены рукі.

Як толькі лён дасягнуў 10 сантыметраў, нам была праведзена першая праполка і падкармка аміячнай селітрай і поспехам. Як раз у гэты час на пасевах пачылася ільняная блошка і мы зрабілі ўсё што трэба, каб яе знішчыць. Пасля адпраўкі павойнай ролю: іх мы падкармілі расліну і знішчылі ільняную блошку.

У даны момант праводзім другую праполку ільну. Пасевы ў нас чыстыя, лён вырастае высокі і роўны. Яшчэ адзін раз правядзем падкармку.

Перабленне правядзем у пераход вясковы спосаб. Пры перабленні, расліну і пачотную працоўку будзе праведзена самая старанная сартыроўка сям'ёўкі ільну. Расліны правядзем на спецыяльна пабудаваных сям'ёўках.

З вопыту мінулых год мы пераканаліся, што лепшым тэрмінам для расліны ільну з'яўляецца жнівень месяц. Жнівеньскія росы вельмі дадатна адбіваюцца на выжыццё. Для роўнамернага выжывання на сям'ёўках лён будзем пераварочваць. Трэба паматаць, што лён на сям'ёўках пачае самага шпелінага догляду, каб не дапусціць перажэжкі ці перазажкі.

У атрыманні 26 нумара ільнавадкаў нам малую ролю адгравывае пачотная працоўка ільнавадкаў. На гэты момант званне атрымаў увагу, прыглядзіце да гэтай работы самых вопытных калгаснікаў.

Ільнавадкаў нашага калгаса з улігам уключэння ў выдатны рух савецкіх ільнавадкаў з высоканумарнага ільнавадкаў. Дагэтуль нашай сацыялістычнай прамысловасці ільнавадкаў нумарам 26 і вышэй. Гэтым самым змануем сваё права кандыдатаў у Усеаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы і на 1940 год.

Б. І. БАБЦОУ,
брыгадзір калгаса «Дружная працоўка», Гарадзненскага сельсавета, Быхаўскага раёна.

ЗДАМ ІЛЬНАВАЛКАНО 26 НУМАРАМ

Пяць год я працавала атказнай па ільну. Колькі ільну вырастае — не пералічыць, не прыгадаць. Толькі летас дагледзіла 19 гектараў. Лён быў добры, валакністы, частка яго занадта дзяржавае 18 і 20 нумарам. За адзін толькі лён атрымалі 45 тысяч рублёў даходу. За гэты ўраджай ільну на ўсёй плошчы мяне і калгас у цэлым заахвалілі ўдзяльнікамі Усеаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Сёлета я са сваім званнем галоўнай ўборкі робі на яшчэ 3 нумара ўчастка ў 5 гектараў мяркуючы атрымаць па 12 цэнтнераў валакна і 12 цэнтнераў ільнавадкаў з гектара. Атрыманую працоўку зладзім дзяржавае не ніжэй як 20 нумарам, а з поўгектара пасеваў зладзім валакно 26 і вышэйшымі нумарамі.

Атрымаць лён 26 і вышэйшымі нумарамі я рашыла надаць, пасля абмеркавання паставілі ЦЕ ВВП(6) і СНК СССР «аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў у 1939 годзе». Маё рашэнне атрымаў лён 26 нумарам падтрымаў і ўсе калгаснікі званна. Найшоў пасурачца нам і старшыня калгаса т. Манжароў, — пачаўшы адразу ж дапамагчы мінеральным угнаенням.

За высокі ўраджай ільну змагаюцца штодзённа. Калі вясной мы зварталі галоўную ўвагу на працоўку і ўноўнае глебы, то зараз у цэнтры ўвагі — падкармка і праполка. Да гэтага часу мы правалі першую праполку і двух-, а мяс-

Элізавета ВІНАГРАДАВА, ордэнаносца, намеснік старшыні калгаса імяні Кірава, Ляшчанскага сельсавета, Міраўскага раёна.

І заперыжана кандыдатам на Усеаюзную сельскагаспадарчую выстаўку. Буду перадаваць свой вопыт усім ільнавадам нашага калгаса. Даб'ёмся сарэжнага ўраджаю ільнавадкаў 6 цэнтнераў з гектара. Заваём права ўдзелу нашага калгаса ў сельскагаспадарчай выстаўцы 1940 года.

ДАДЗІМ ВЫСОКАЯКАСНУЮ ІЛЬНАПРАДУКЦЫЮ

Званне — асноўны від арганізацыі працы ў нашым калгасе. Камбінаваным званні глядаюць па некалькіх культур. Арганізавана тры званы, за кожным з іх замацавана на 4,2 гектара ільну і 5 гектараў бульбы.

І вясняной працоўцы першы год. Нека бозна было сабраць. Як і ўпраўляюся, думалася. Але потым прызыччалася, пачала сама кіраваць усёй работай. Адрозненне вясной пачаў спабоднічаць з званьняй Марыяй Клаўдзіяй. У дагаворы спабодніцтва кожная з нас узяла абавязанства атрымаць не менш 10 цэнтнераў ільнавадкаў і 12 цэнтнераў ільнавадкаў з гектара. Апрача таго мы абавязаліся здаваць валакно частку 22 і частку 26 нумарам. Гэта будзе лепшы наш аказ на зямлі партыі даць для прамысловасці лён 26 і вышэйшых нумароў.

Каб атрымаць такі ўраджай, у нас ёсць магчымасці, багаты вопыт. Лён пасеяны на добрых палях, унесена дастаткова колькасць арганічных і мінеральных угнаенняў. Я добра разумеем, што гэтага недастаткова. Паспех ураджаю вырашаюць зорны догляд, счасовая падкармка і ўборка. Мы слялі дакладны план усіх гэтых работ.

У пачатку чэрвеня правалі першую праполку і падкармку ільну. Унеслі на 4—5 цэнтнераў курнага памёту на

пачы і трохразовае падкармку ільну. На падкармку ўнеслі па 50 кілаграмаў аміячнай селітры, 2 цэнтнера курнага памёту і 1,5 цэнтнера манган-селітры на кожны гектар. Гэта агульна на званне. На асобных, больш слабых, месцах гэта дадруква была зманна павышана.

Лён расце, можна сказаць, на-славу, ужо дасягае 25 см. росту, хутка завіцье. Даўно не відаць радкоў (лён селі радкавой сям'ёўкай, частку — перакрываючымі спосабам, падкармікам пад лён узята пераважна канюшыніца), лён густы, цёмна-зялёны. Ужо зараз мы склалі дакладны план ўборкі. Лён ўборку за 4—5 дзён выбарачным парадкам. Прычым, перабленне будзем прафодзіць двуразовае. Такім чынам мы адзілім высокакасны лён ад валакна ніжэйшага як па росту, так і па якасці.

Вызначаны людзі, якія будуць працаваць на працоўцы валакна. Апрацоўваць валакно 26 і вышэйшых нумароў будуць толькі я і лепшая трапальшчыца званна Анна Іванчы. Зараз мы напружваем усё сілы, каб не адстаць ад трох іншых званьняў калгаса, не заныць пашпінна-вай ў спабодніцтва з Аннай Рашчэнкавай і выкачыць узята абавязанства — здаваць права ўдзелу ў сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1940 годзе.

Настасія МАШКАРОВА,
званьнява калгаса імяні Варашы-ва, Еўлаўскага сельсавета, Талачынскага раёна.

Першая брыгада калгаса «Чырвоныя яры», Ратамскага сельсавета, Менскага раёна, на працоўцы ільну (у другі раз). Фото І. С. Шпілько (Фотарэдакцыя БЭЛТА).

на ільнавадкаў з гектара. Лён пасеяны за 2 гні, да 20 красавіка, большую частку на канюшыніцы і толькі крыху на бульбянішчы. Угнаенняў не шкадавалі. Увесь работай званьняў кіруе старшыня калгаса ордэнаносца Сяргей Ражакоў. Ён спосацовава заахваліў дастаткова колькасць мінеральных угнаенняў. Дружная работа ўсё званьняў забяспечыла атрыманне высокага ўраджаю ільну.

К. ФРАЛОУ.

гектар. На больш слабых месцах зробім другую падкармку. На праполцы працаваць ўсе калгасніцы майго званна. Дзяліцца з іх — Вязодра Палажова, Ніна Сма-люцкая і Пелагея Валетова — штодзённа выконваюць норму на 150—200 проц. Уся іх работа прымаецца з вышэйшай ацэнкай.

Мой лён — лепшы ў калгасе, дасягае 40 см. росту, месцамі завіцье. У ніжэйшых месцах лён асабліва высокі і густы. Каб ён не падліг і не пасувае, мы за адзін дзень у пачатковых месцах падкармілі пшатам на раздзінцы ў шахматыным парадку калочкі. Цяпер лён выпрастаўся, ад чаго стаў яшчэ прыгажэйшым.

Ужо цяпер мы падрыхтавалі ільнапрацоўку пунят адрамантавалі, ачысцілі ад смецця. Вызначылі калгасніц, якія будуць апрацоўваць лён высокіх нумароў. Чотка арганізаваныя працы — залог таго, што мы выкачым узята абавязанства: атрымаем на 10 цэнтнераў валакна, зладзім яго 26 і вышэйшым нумарам. Тады ўраджай дасць нам права ўдзяльніцтва на Усеаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1940 года.

Надзея ГАУРЫЛЕНКА,
званьнява калгаса «Комунар», Друж-нага сельсавета, Талачынскага раёна.

пачы і трохразовае падкармку ільну. На падкармку ўнеслі па 50 кілаграмаў аміячнай селітры, 2 цэнтнера курнага памёту і 1,5 цэнтнера манган-селітры на кожны гектар. Гэта агульна на званне. На асобных, больш слабых, месцах гэта дадруква была зманна павышана.

Лён расце, можна сказаць, на-славу, ужо дасягае 25 см. росту, хутка завіцье. Даўно не відаць радкоў (лён селі радкавой сям'ёўкай, частку — перакрываючымі спосабам, падкармікам пад лён узята пераважна канюшыніца), лён густы, цёмна-зялёны. Ужо зараз мы склалі дакладны план ўборкі. Лён ўборку за 4—5 дзён выбарачным парадкам. Прычым, перабленне будзем прафодзіць двуразовае. Такім чынам мы адзілім высокакасны лён ад валакна ніжэйшага як па росту, так і па якасці.

Вызначаны людзі, якія будуць працаваць на працоўцы валакна. Апрацоўваць валакно 26 і вышэйшых нумароў будуць толькі я і лепшая трапальшчыца званна Анна Іванчы. Зараз мы напружваем усё сілы, каб не адстаць ад трох іншых званьняў калгаса, не заныць пашпінна-вай ў спабодніцтва з Аннай Рашчэнкавай і выкачыць узята абавязанства — здаваць права ўдзелу ў сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1940 годзе.

Настасія МАШКАРОВА,
званьнява калгаса імяні Варашы-ва, Еўлаўскага сельсавета, Талачынскага раёна.

І заперыжана кандыдатам на Усеаюзную сельскагаспадарчую выстаўку. Буду перадаваць свой вопыт усім ільнавадам нашага калгаса. Даб'ёмся сарэжнага ўраджаю ільнавадкаў 6 цэнтнераў з гектара. Заваём права ўдзелу нашага калгаса ў сельскагаспадарчай выстаўцы 1940 года.

на ільнавадкаў з гектара. Лён пасеяны за 2 гні, да 20 красавіка, большую частку на канюшыніцы і толькі крыху на бульбянішчы. Угнаенняў не шкадавалі. Увесь работай званьняў кіруе старшыня калгаса ордэнаносца Сяргей Ражакоў. Ён спосацовава заахваліў дастаткова колькасць мінеральных угнаенняў. Дружная работа ўсё званьняў забяспечыла атрыманне высокага ўраджаю ільну.

К. ФРАЛОУ.

ЗА ЧЭСЦЬ ФАБРЫЧНАЙ МАРКІ ВЫДАТНЫ ПАЧЫН

Зварот савецкай прамысловасці ў вытворчасці і інжынерна-тэхнічных работнікаў менскага скурзавода «Большэвік». На нас, работнікаў лёгкай прамысловасці, укладзена вельмі і пачотная задача: забяспечыць добравыя таварамі насельніцтва нашай любімай радзімы. Калесцімы нашага заводу прапра-відуем валакно і ў справе пашпіннага якасці прадукцыі. Наша прамысловасць першыя ў Савецкім Саюзе асвоіла перапрацоўку сінтэтычнага шэрсу. У 1939 годзе значна павялічылі асярдыт вытворчасці скурзавога тавару. Асвоена выпрацоўка залу з другараднага шэрсавога тавару, які раней ужываўся, як пакладчыны тавар. У бліжэйшым час абстаўляюцца спецыяльнае паміжніцтва для вытворчасці сінтэтычнага шэрсу. За апошні час мы дабіліся жыццёвага паўнацэннага якасці тавару (асяродкіне глянуць, пачуць і т. д.). Гэтаму спрыялі праведзеныя арганіза-цыйна-тэхнічныя мерапрыемствы, умца-ненне бракеражнага кантролю на вытвор-чых працэсах.

Вось некалькі лічбаў, якія ілюстру-юць пашпіннае якасці нашай прадукцыі.

У мя на заводу павышана сартынасць гатовай прадукцыі супроць пачатку: на алоўку чорнаму — на 7,15 проц., на алоўку валакнаму — на 5,18 проц., на алоўку чорнаму — на 2 сартавыя адзінкі.

Перадвыя людзі прамысловасці — стаханавцы спалучаюць высокую прадукцыйнасць працы з вышэйшай прадукцыйнасцю якасці. Стрэгаль т. Бары-шын, Шаме, Тараскевіч, Капаліцкі; па-біўшчыкі т. Ермаловіч, Кузіна, Пася-нюк; шпінт-апаратчыцы т. Дойка, Чар-нікова і дзсяткі іншых выпрацоўваюць прадукцыю з ацэнкай на «выдатна».

Аднак, пельга сказаць, што з якасцю скурзы ў нас усё абстае добра. Савецкі спажывец працягвае ўсё большы і большы пошук на прыгожы абуток, для выпрацоўкі якога патрабуецца пераасортная скура павышанага якасці. Між тым, наша гатовая прадукцыя не забудзі аглядзець справядлівым патрабаваннем нашых спажывцоў. Мы яшчэ не выконваем стан-

да сорнак на асобных відах скурзавога тавару (поўскурак, свінцы скурак).

Зараз на ўсёх цэхах заводу станаўдзі і інжынерна-тэхнічныя работнікі распра-цоўваюць дадатковыя мерапрыемствы на пашпіннае якасці прадукцыі.

На некаторых з іх мы хочам за-вастрыць асобную ўвагу. Наш завод вы-пускаяе зараз 136 мільянаў квадратных дэцыметраў скурзы ў год. Аднак, не глядзячы на сваё значэнне і вялікую ўдзель-ную вагу ў агульным скурзавым балансе БССР, на працягу 10 год нам не апусціліся сродкі на механізацыю і машына-завода. Песната заводскага паміжніцтва вельмі адмоўна адбіваецца на якасці прадукцыі. Фарбаванне чорнага і каларавога тавару, напрыклад, праводзіцца ў алоў-іх і тых-жа барабах, бо няма месца для ўстаўкі новых. Абдзелачныя апараты чорнага і каларавога тавару, абутковых і газантарных скур таксама станаві-травы ў алоў і там-жа паміжніцтва.

Усё гэта выклікае неабходнасць пра-вядзення рэканструкцыі заводу і раду ме-рапрыемстваў, накіраваных на механіза-цыю прадзёмных працэсаў і ўзвышэнне культуры вытворчасці.

Неабходна адзначыць, што Белскур-абутрацтв ачышчэў ўвогуле не ад-пускаяе сродкі на ачышчэўнае раду важных рацыяналізацыйных ме-рапрыемстваў, як, напрыклад: бар-кавалы золы, устравіцтва новых ка-валовых сунцаў і сунцаў сістэмы «Прокер-Шварц» і т. д.

Народны камісар лёгкай прамысловасці БССР тав. Дамітрыў павінен заах-валіцца пільнае ўважэнне вышэй-шазначаных рацыяналізацыйных ме-рапрыемстваў, накіраваных на дадальнае раз-віццё скурзавой прамысловасці.

На аснове сацыялістычнага спабод-ніцтва, росту культуры і развіцця тэ-а-чыя мыслі работнікаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў скурзавод «Большэвік» будзе пільна пашпіннае якасці сваёй прад-укцыі, змагацца за часць сваёй «заво-дскай маркі».

НЕКАТОРЫЯ ВІНІКІ ІСПЫТАЎ У ШКОЛАХ

Праверачныя іспыты, якія пачаўваючы, зваршваючы этап работы нашай школы, даюць магчымасць правярць не толькі вельмі вучняў, работу настаўнікаў, але і тое, як кіравалі работай настаўнікаў і школ адзельна народнай асветы.

Хлія іспыты ў школах яшчэ не закончыліся, але мы ўжо можам па ходу іх зрабіць пельга рад заўваг. Аказвае на іспытах вучняў многіх школ паказваюць моцныя вельмі на асобных вучэбных момантах. І гэта, несумнянна, з'яўляецца рэ-зультатам энэргічнай, часнай і адданай работы многіх сунцаў настаўнікаў нашых школ, якія ўключылі ў сацыялістычна-е спабодніцтва імяні Тройш Сталінскай Пільніці. Кожны, хто прысутнічаў у якасці асістэнта або прадэманстра-цыі на іспытах у мінулым годзе, на-раўноўваючы адказны вучняў на іспытах у гэтым годзе, прыходзіць да вываду ад несумняннага пашпіннага якасці работы нашай школы. Кіраваў і вочы, напры-клад, наступнае з'яўшчы: вучні ў ма-се сваёй не толькі ўсвоілі і зразумелі прайзены матэрыял за год, але яны ўмеець наабаіцца адказваць на пастаў-леныя пытанні.

Увусная мова вучняў многіх школ раз-вешчалася, стала больш граматнай, культурнай, хлія тут яшчэ ў нас вельмі мала недахопаў. Письмовыя іспыты па рускай і беларускай мовах выявілі пі-сую сацыялістычна вучняў пачага раду школ. Напрыклад, у 4 «б» класе наша пільніцка сярэдняй школы з 31 вучня 19 напісалі лісткіткі па рускай мове на «срэнна», у 8 кл. гэтай-жа школы з 21 вучня напісалі лісткіткі па рускай мове на «вонна» з 3 чалавек. На жал, такіх прыкладаў можна было б прывесці намала. Яны гавораць аб слабой падрыхтоў-цы раду настаўнікаў і, у асобных выпадках, бездакладных адноснах некот-рых настаўнікаў да выкладання рускай і беларускай мовы. Не глядзячы на тое, што Наркамсеты БССР былі ў вучэбным годзе даны крытэрыі ацэнкі пільніцкай работы на мове, яны ва многіх школах граба наарушана.

Так, напрыклад, у Багушэўскай сярэ-дняй школе пільніцкай работы на іспытах вучняў 8 кл., якія мелі 9 арфаграфіч-ных і адну сінтаксічную памылку, апа-валіся на «паэрада». Тады-ж з'явіліся мала месца ў неацэнанай НСН Капыль-скага раёна. Школьная працэнтнама, аджуджана «Правой», праўдзлася і па іспытах у відзе іжкнення «напярэгла» адказу. У разе школ у ходзе іспытаў выяўлены факты яўнага злучэннага а-чкірабеласці з боку асобных настаў-нікаў. Настаўнік матэматыкі Дукорскай СІП Рудзэўскага раёна тав. Кампач, які дзённа працаваў на працягу года, даў на іспытах тую-ж задачу, якую вучні рашалі ў канцы IV чэрці вучэбнага года. Падоб-нага роду факты, але ў больш агіднай форме, мелі месца ў Курьяўскай НСН Віцебскага сельсавета раёна.

Гэтыя факты, наўтарам, адзінак. Але яны сведчаць аб адсутнасці сістэма-тычнага кантролю работы настаўнікаў з боку некаторых дырэктароў школ. Як, напрыклад, магло згарыцца, што ў 6 «б» класе 34 віцебскай школы, дырэктарам якой з'яўляецца тав. Чыгак, па алтэргі ў II чэрці не паспяваў толькі адзін ча-лазек, а ў III чэрці ўжо не паспяваў 10 чалавек і ў IV чэрці лік неспява-ючых вучняў дайшоў да 13 чалавек? Гэта магло згарыцца толькі ў выніку бездакладнага ацэнвання праверкі і абсалютнага адсутнічання праверкі агу работы з боку дырэктара школы.

Мы, такім чынам, прыходзім да выва-да аб тым, што неабходна павялічыць а-дказнасць настаўніка да выкладання і пра-вядзення, неабходна ўзмацніць якасць кі-раўніцтва і праверкі работы настаўнікаў з боку дырэктара і залуча школы. У пра-вядзенні, яшчэ нямада ёсць выкладчыкаў звы, якія спецыяліца «на міншых го-

дзі» і на тое, што з пільнасцю вуч-няў адказаць, моў, не толькі ён, але і ўсе ў аднолькавай меры з нас астаўлі ішых прадметы. У гэтай сувязі трэба адзначыць пільнаўвагу ўстаўкоў, якую палескі абланда даў настаўнікам у разас-ланых указахні аб арфаграфічным рэжы-ме ў школе, дзе гаворыцца аб тым, што за пільнасцю вучняў адказваюць ус-настаўнікі. Тут можна спытаць: а выклад-чыкі мовы, ці-ж ён не павінен пельга по-ўна адказваць за вельмі вучняў па вы-кладанаму ім прадмету?

Вяспрічча, што ў справе барацьбы за пільнасцю вучняў патрабуецца адзін-ств дадзенай усюго пелагагічнага калек-тыва, настаўнікаў усіх вучэбных катэго-рыяў.

У ходзе іспытаў выявіліся найбольш вышукла і недахопы ў падрыхтоўцы да іх. Перш за ўсё трэба адзначыць несу-рэспы адносна некаторых дырэктароў школ да заахвалічання праграмы іспытаў і пільных работ.

Напрыклад, у 4 класе 21 школы (гор. Віцебск) прыпалося адзінак пільнаўва-гу работу па арыфметцы ў сувязі з тым, што яна аказалася адпавядаючай пра-грамным патрабаваннем не 4 кл., а 2-га...

Неабходна адзначыць, што ў некаторых школах не было раз'ясненя і даведзена да сазнання вучняў значэнне ігоўных пра-верачных іспытаў, якіх з'яўляўца ме-рапрыемства на правоніх велаў вучняў і работы школ у цэлым. Аб гэтым хлія-б сведчыць той факт, што вучні X класу школы гор. Менска раз-пораз займаліся дапамаганнем тэаўтаў пільных работ, замест сур'ёзнай падрыхтоўкі да іх.

Праўда, пельга тэаўта далі Менскі абланда і гарана, якія парушылі інструкцыю Наркамсеты БССР аб сакрэтным ха-ваванні тэаўта пільных работ у 10 класе, дадзі магчымасць разгаворы тамы ка-чэннаўна па беларускай літэратуры і пільнаўвагу работу па геаметрыі. Паабнае з'яўшчы мала месца і ў гомельскім і ві-цебскім абланда.

Усё гэтыя недахопы ў падрыхтоўцы і правядзенні іспытаў у гэтым годзе Нар-камсеты і адзельна народнай асветы па-віны ўлічыць, каб іх не паўтараць у далейшым. Галоўнае-ж япер заахваліцца ў тым, каб паспяхова прыяць астаў-шчыя дзі іспытаў, правільна, на высо-кім узроўні, на-дзяўжаму павесці вы-нікі іспытаў і вучэбнага года. Правільнае абслугоўванне вынікаў іспытаў дасць магчы-масць наменш рал канкрэтных ме-рапры-емстваў па пашпіннае якасці ўдзельна-рэхаванай работы школ у наступным 1939/40 вучэбным годзе.

Неабходна пельга абмеркаваць у шко-лах канкрэтыя мерапрыемствы па па-рыхтоўцы да асінных іспытаў. Школы павіны праверці раз'ясненіельную работу сарод бацькоў, дзеці якіх маюць іспыты па вясень, прадуцць ме-рапрыемствы па забяспечэнні вучняў перыядычнай кан-сультатыва, паміжніцтва, наглядным да-паможнікам і так далей. Асінныя іспы-ты павіны быць праведзены да-кладна ў тэрміны і высокакасна.

Неадкладнай задачай з'яўляецца па-рыхтоўка адзельна народнай асветы да пельпалячых настаўніцкіх нарад у жніўні месцамі. Згодна загада наркома асветы БССР тав. Уралавай настаўніцкія нарады ў гарадах будуць праводзіцца з 23 па 26 жніўня 1939 г., а ў раёнах — з 26 па 29 жніўня 1939 г. Упраўдзеным сярэдняй і пачатковай школы Наркамсеты БССР ужо разасланы адзілім народ-най асветы тэаўта работы секцый на-стаўнікаў і металічных указахні.

Неабходна, пакуль настаўнікі яшчэ на-раішы ў воллуск, вылучыць дакладчыкаў з ліку лепшых настаўнікаў, арганізаваць падрыхтоўку выстаўкі лепшага вопыту настаўнікаў па пашпіннае якасці на на-стаўніцкіх нарадах.

С. Я. РАСКІН,

